

System ochrany EU – ochranné známky

System vznikl v roce 1992 s cílem ochránit názvy kvalitních zemědělských a potravinářských výrobků, které si získaly věhlas v EU i ve světě, před konkurencí produktů neprávem se za tyto produkty vydávajícími.

Cílem je **ochránit spotřebitele před klamáním a také propagovat systém kvality EU navenek**, tj. vůči třetím zemím. V rámci tohoto systému byla zavedena tři označení:

Chráněné zeměpisné označení (Protected Geographical Indication – PGI) - CHZO

Chráněné označení původu (Protected Designation of Origin - PDO) - CHOP

Tradiční zaručená specialita (Traditional Speciality Guaranteed - TSG) - ZTS

Chráněné označení původu - CHOP – označuje produkty, které jsou **kompletně vyráběny a zpracovávány ve vymezené zeměpisné oblasti** za použití určitých **uznávaných znalostí a postupů /know-how/ a místních surovin**. Označením původu je název území používaný k označení zboží pocházejícího z území, kde se takové zboží jak **vyrábí, tak zpracovává a připravuje, případně i balí**. Ochrany označení původu požívá například sýr Parmigiano Reggiano /Itálie/, sýr Feta /Řecko/, šunka Prosciutto di Parma /IT/, Aceto balsamico tradizionale di Modena /IT/, *Žatecký chmel*, *Pohořelický kapr /CZ/*, *český kmín* ..

Chráněné zeměpisné označení CHZO – označuje produkty, které zpravidla těží z **uznávaného věhlasu spjatého s vymezenou zeměpisnou oblastí v níž musí probíhat alespoň jedna důležitá fáze výroby, zpracování či přípravy výrobku**. Zeměpisným označením se rozumí **název území používaný k označení zboží pocházejícího z tohoto území**. Toto zboží vykazuje určitou kvalitu, pověst nebo jiné vlastnosti, které lze **přičíst danému zeměpisnému původu**. To vše za podmínky, že se zboží vyrábí či zpracovává anebo připravuje ve vymezeném území. Předmětem ochrany je tak například italský sýr Gorgonzola nebo řecká Feta, šunka Jambon d'Ardenne /BE/, šunka Schwarzwälder Schinken /DE/, Lübecker Marzipan /DE/, nugát Turrón de Alicante /ES/, *Štramberské uši*, Budějovické pivo, Budějovický měšťanský var a Českobudějovické pivo /CZ/.

Hlavní rozdíl mezi označením původu a zeměpisným označením je v tom, že pro zeměpisné označení postačí, aby bylo jen jedno stadium výroby produktu úzce vázáno na zeměpisné prostředí a byla použita místní surovina, i když to stále musí být výrobek pocházející z regionu, jehož jméno nese, a musí mít dobré jméno, které lze přičíst jeho zeměpisnému původu.

Tradiční zaručená specialita ZTS – označuje **produkty s význačnou tradicí co se týče způsobu jejich výroby či složení, které jim dodávají zaručenou kvalitu. Nevztahuje se k zeměpisné oblasti, pouze ke vlastnostem produktu a je možné jej vyrábět kdekoliv, samozřejmě při dodržení kvalitativních požadavků.** Zaručená tradiční specialita zdůrazňuje důležitost **tradičního složení výrobku nebo tradiční metody přípravy či výroby produktu** (např. sýr Mozzarella). **Jednou z podmínek je, že je výrobek vyráběn po dobu minimálně 25 let – tj. po dobu jedné lidské generace.**

Které produkty mohou získat PDO a PGI:

- Kvalitní zemědělské produkty určené pro lidskou spotřebu - např. sýry, mléčné výrobky, masné výrobky, ryby, oleje a tuky, med, mléčné výrobky, ovoce a zelenina, obiloviny, koření
- Potraviny definované ve vyhlášce EU - např. pivo, nápoje vyrobené rostlinných výtažků, pekařské a cukrářské výrobky a těstoviny;
- Zemědělské produkty - např. seno, vonné silice, korek, květiny a okrasné rostliny, vlna a proutí.

Cílem systému ochrany je jednak :

- **podpora rozlišení zemědělských produktů**
- **ochrana názvu výrobku (eliminace imitací)**
- **větší informovanost spotřebitele o původu a specifických vlastnostech výrobku**

Aby mohl určitý zemědělský výrobek požívat ochrany, musí mít **specifické vlastnosti a musí být zapsán do rejstříku, který vede Evropská komise.** Před zápisem do Rejstříku Společenství **zveřejňuje Komise návrh zápisu v Úředním věstníku Evropské unie.** Během čtyřměsíčního **připomínkového řízení** (od zveřejnění) může každá fyzická nebo právnická osoba či skupina osob z ostatních členských států EU **vznést proti zamýšlenému zápisu námítky.**

